Varme   FO152A   18.10.2010

Varme er energioverføring fra et system til et annet system grunnet temperaturforskjeller.

"varme er en prosess"

Energimengden Q som overføres kalles også varme.

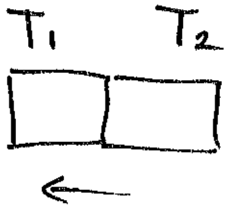

$T_1 < T_2$

overføring av energi fra varm til kald.

Varme
- Varmeleding (viktig for faste stoff)
- Konveksjon (viktig for væsker og gass)
- Varmestråling (Proporsjonal til T^4 i Kelvin)

[Varmestråling ved $4 \cdot 273\,K = 3 \cdot 273\,°C = 820\,°C$ er $4^4 = 2^8 = 256$ ganger høyere enn ved $273\,K = 0\,°C$]

Varme har enhet Joule J (Newton · meter)

En annen enhet er Kalorier

$1\,cal = 4.184\,Joule$

Varmeleding

Varmestrømmen er $\phi = \frac{\Delta Q}{\Delta t}$ overføring av energi per tidsenhet

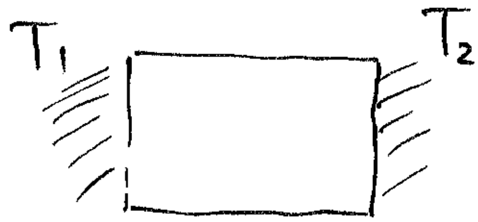

Vi har en stasjonær varmestrøm hvis temperaturen er konstant (m.h.p tiden) i hvert punkt i legemet.

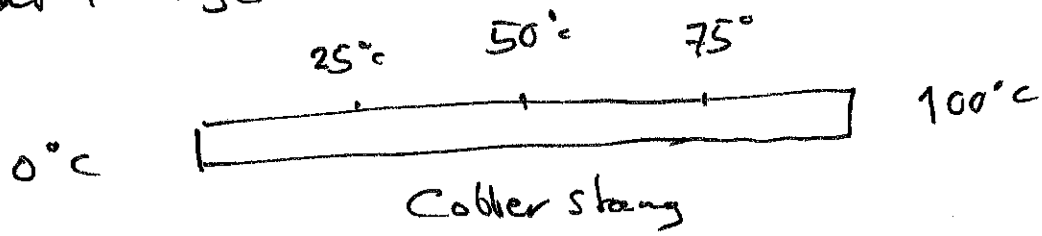

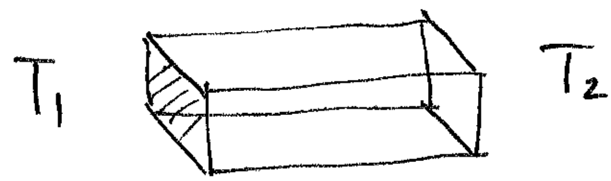

Varmestrømmen ϕ er proporsjonal til temperaturdifferansen $\Delta T = T_2 - T_1$ og proporsjonal til tverrsnittarealet A (vinkelrett på varmestrømmen)

$$\phi = -u \cdot A \cdot \Delta T$$

u kalles varmegjennomgangskoeffisienten eller u-verdien.

3 Varmestrømmen ϕ til en homogen boks er også omvendt proporsjonal til lengden (i retningen til varmestrømmen).

$$\phi = -\frac{k \cdot A \cdot \Delta T}{L}$$

k er tilnærmet konstant for et gitt legeme. k kalles varmeledningsevnen eller termisk konduktivitet

Mer generelt $\phi = -k A(x) \cdot \frac{dT}{dx}$

$\frac{dT}{dx}$ kalles temperaturgradienten.

Eksempler

Materiale	k $(W m^{-1} K^{-1})$
Al	205
Cu	385
Glass	0.8
tre	~ 0.1
Luft	0.02
Betong	0.8

Eksempel 4

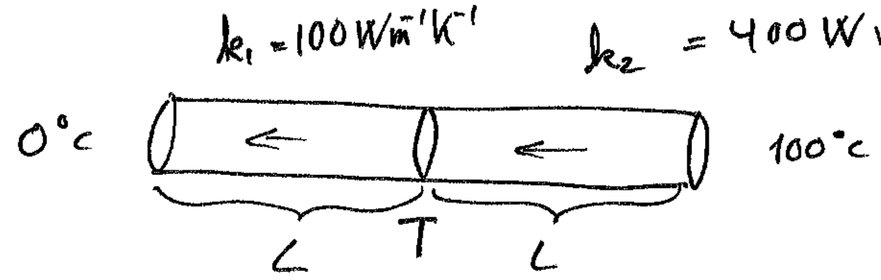

L = 1.00 meter

Hva er temperaturen ved overgangen mellom blokkene når varmestrømmen er stasjoner.

ϕ_1 varmestrøm i venstre blokk

ϕ_2 — høyre —

$$\phi_1 = \phi_2$$

$$\phi_1 = -\frac{k_1 \cdot A}{L} \cdot (T - 0°c)$$

$$\phi_2 = -\frac{k_2 \cdot A}{L} (100°c - T)$$

så

$$\frac{A}{L} k_1 \cdot T = \frac{A}{L} \cdot k_2 (100°c - T)$$

$$k_1 \cdot T = k_2 (100°c - T)$$

$$T = \frac{k_2}{k_1} (100°c - T) = \frac{400}{100} (100°c - T)$$

$$T = 400°c - 4T$$

$$5T = 400°C$$

så

$$T = \frac{400}{5} °c = \underline{80°c}$$

5.

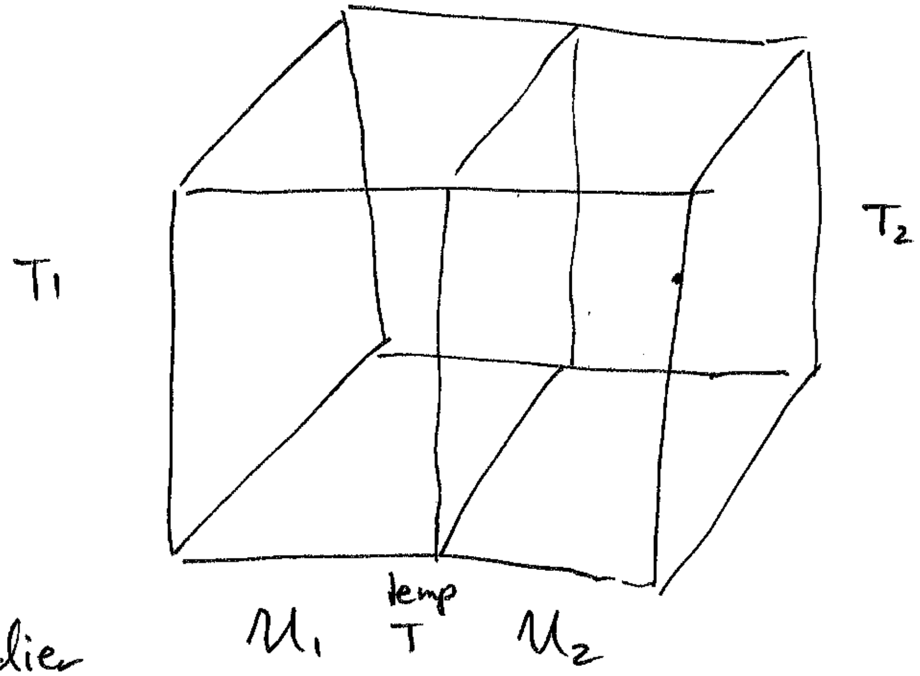

Samme tverrsnitt-areal A langs hele lederetningen.

$\Delta T = T_2 - T_1$

u-verdier

u-verdien til det sammensatte objektet er u hvor

$$\frac{1}{u} = \frac{1}{u_1} + \frac{1}{u_2}$$

$$u = \frac{u_1 \cdot u_2}{u_1 + u_2}$$

$$\Phi = -u \cdot A \cdot \Delta T$$

$= \Phi_1 = -u_1 \cdot A \cdot (T - T_1)$ varmestrøm legeme 1

$= \Phi_2 = -u_2 \cdot A \cdot (T_2 - T)$ —— " —— 2

Så $\frac{\Phi_1}{u_1} + \frac{\Phi_2}{u_2} = -A(T_2 - T_1) = -A \cdot \Delta T$

Så $\Phi\left(\frac{1}{u_1} + \frac{1}{u_2}\right) = -A \cdot \Delta T$ (siden $\Phi_1 = \Phi_2 = \Phi$)

Derfor er $u = \left(\frac{1}{u_1} + \frac{1}{u_2}\right)^{-1}$.